

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2020.gada 23.oktobrī Nr. 6-1/618

**Latvijas Republikas
Labklājības ministrijai**
lm@lm.gov.lv

Par tehniskā palīglīdzekļa piešķiršanu bērnam

Tiesībsargs ir saņēmis personas C iesniegumu par viņas bērna, personas D, tiesību saņemt tehnisko palīglīdzekli, kas ir pielāgots bērna individuālajām vajadzībām, iespējamu pārkāpumu.

Saskaņā ar iesniegumā sniegto informāciju, personai D 2018. gada 28. septembrī tika iegādāts elektriskais riteņkrēsls, jo atbilstošu riteņkrēslu VSIA “Nacionālais rehabilitācijas centrs “Vaivari”” Vaivaru tehnisko palīglīdzekļu centrs (turpmāk – VTPC) nevarēja nodrošināt un valsts iepirkums arī netika plānots. Izdevumi, kas saistīti ar riteņkrēsla iegādi, tika kompensēti vecākam atbilstoši Ministru kabineta 2009. gada 15. decembra noteikumu Nr.1474 “Tehnisko palīglīdzekļu noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.1474) 25.¹ apakšpunktam saskaņā ar VTPC 2018. gada 11.decembra lēmumu.

2020. gada augustā persona D (13 gadi) pēc ikgadējā rehabilitācijas kursa saņēma ārstējošā ārsta un ergoterapeita atzinumu nekavējoties esošo elektriski vadāmo riteņkrēslu nomainīt uz auguma izmaiņām atbilstošu.

Bērna māte VTPC iesniedza visus nepieciešamos dokumentus, lai paātrinātā kārtā varētu saņemt jaunu riteņkrēslu. VTPC 2020. gada 18. septembrī pieņēma lēmumu par personas D reģistrāciju 2020. gada 1.septembrī datubāzē par valsts līdzekļiem apmaksāta elektriskā riteņkrēsla ar kompensācijas mehānismu saņemšanai, bet 2020. gada 22. septembrī nolēma uzaicināt bērnu ierasties uz funkcionēšanas novērtēšanu.

MK noteikumu Nr.1474 6.¹ punkta 4. apakšpunktā ir noteikts, ka personu var atkārtoti uzņemt rindā tehniskā palīglīdzekļa saņemšanai, ja personai mainījušies antropometriskie rādītāji, tāpēc iepriekš izsniegtais tehniskais palīglīdzeklis ir kļuvis nepiemērots turpmākai lietošanai.

Tomēr 2020. gada 29. septembrī VTPC nolēma atcelt 2020. gada 18. septembrī un 22.septembrī izdotos administratīvos aktus, pamatojoties uz MK noteikumu Nr.1474 6.3.2. un 25.⁶1. apakšpunktu, norādot, ka personas D atkārtota uzņemšana rindā tehniskā

palīglīdzekļa saņemšanai nav iespējama, kamēr nav beidzies MK noteikumu Nr.1474 2. pielikumā noteiktais tehniskā līdzekļa lietošanas termiņš.

MK noteikumu Nr.1474 25.⁶1.apakšpunkts nosaka, ka persona, kas saņēmusi tehnisko palīglīdzekli, izmantojot kompensāciju, to saņem īpašumā. Persona atkārtoti tiek uzņemta rindā jauna tehniskā palīglīdzekļa saņemšanai pēc šo noteikumu 2. pielikumā minētā termiņa.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.1474 2. pielikuma 124. punktā noteikto elektriskā riteņkrēsla lietošanas termiņš, pēc kura persona var atkārtoti tikt uzņemta rindā pēc jauna tehniskā palīglīdzekļa, ir 6 gadi. Tātad atbilstoši MK noteikumiem Nr.1474 personu D var atkārtoti uzņemt rindā jauna tehniskā palīglīdzekļa - elektriskā riteņkrēsla saņemšanai tikai pēc 2024. gada 11. decembra.

Tehniskajam palīglīdzeklī ir būtiska loma bērna ar kustību traucējumiem dzīves kvalitātes nodrošināšanā. Tas atvieglo bērna spējas pārvietoties, aprūpēt sevi, ļauj piedalīties izglītības iegūšanā, iesaistīties interešu izglītībā, kultūras dzīvē, pilnvērtīgi pavadīt brīvo laiku, tādējādi veicinot bērna patstāvību un tiesības uz pilnvērtīgu attīstību. Lai tehnisko līdzekli varētu izmantot, tam ir jābūt pielāgotam bērna individuālajām vajadzībām. Bērnā augot, mainās viņa fiziskie izmēri – augums, svars, ķermeņa proporcijas. Līdz ar bērna fiziskajām izmaiņām mainās arī prasības tehniskajam palīglīdzeklī, jo tam jābūt piemērotam turpmākai lietošanai, ņemot vērā bērna individuālos parametrus un vajadzības. Bērna augšanas process notiek pastāvīgi, turklāt katram bērnam augšanas īpatnības dažādos vecumposmos ir individuālas un prognozēt tās nav iespējams. Līdz ar to nav pamatoti noteikt pārāk ilgu laiku, kurā bērnam būs piemērots un jālieto izsniegtais tehniskais palīglīdzeklis.

Ņemot vērā Labklājības ministrijas kompetenci tehnisko palīglīdzekļu nodrošināšanas jomā un konkrētā gadījuma apstākļus, lūdzu **līdz 2020. gada 9.novembrim** sniegt skaidrojumu, vai MK noteikumu Nr.1474 25.⁶ punkta 1. apakšpunktā noteiktais par atkārtotu uzņemšanu rindā jauna tehniskā palīglīdzekļa saņemšanai gadījumā, kad iepriekšējais tehniskais līdzeklis tika saņemts ar kompensāciju, attiecas arī uz bērniem, kuriem ir mainījušies antropometriskie rādītāji un tādēļ iepriekš izsniegtais tehniskais palīglīdzeklis ir kļuvis nepiemērots pirms šo noteikumu 2. pielikumā noteiktā termiņa beigām. Ja MK noteikumi Nr.1474 šajā gadījumā neparedz izņēmumu saņemt jaunu tehnisko palīglīdzekli pirms šo noteikumu 2. pielikumā noteiktā tehniskā palīglīdzekļa lietošanas termiņa beigām, lūdzu rast iespēju novērst konstatēto trūkumu, veicot grozījumus tiesiskajā regulējumā.

Lūgumu pamatoju ar Tiesībsarga likuma 13.panta 1.punktu, kurā noteikts, ka tiesībsargam ir tiesības pieprasīt un saņemt bez maksas no iestādes pārbaudes lietā nepieciešamos dokumentus (administratīvos aktus, procesuālos lēmumus, vēstules), paskaidrojumus un citu informāciju.

Tiesībsargs

J.Jansons